

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoCsp/6/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718204145
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8718204145.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filakovského a JUDr. Viery Kandrikovej v právnej veci žalobcu: Blackside, a.s., so sídlom v Bratislave, na Mlynských nivách č. 48, IČO: 48 191 515, právne zastúpeného: AK Herceg, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Košickej č. 56, IČO: 35 890 240, proti žalovanej: Y. H., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v C., na ul. Z. č. XXXX/XX, právne zastúpenej Mgr. Ondrejom Barnom, advokátom, so sídlom v Stropkove, na ul. Zámockej č. 529/34, o zaplatenie sumy 104.000 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 06.10.2020 č.k. 11Csp 89/2018-235 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovanej sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanej priznal právo na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že dňa 20.10.2011 bola medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou uzatvorená zmluva o splátkovom úvere, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 104.000 eur. Dňa 05.04.2016 právny predchodca žalobcu vyzval žalovanú na úhradu dlžnej sumy vo výške 7.480,69 eur z dôvodu, že je v omeškaní so splácaním pohľadávky banky. Dlžnú sumu vyzval uhradiť do 15 dní odo dňa doručenia. Výzvu žalovaná neprevzala a túto dňa 08.04.2016 prevzala jej matka. Dňa 11.05.2016 zaslal právny predchodca žalobcu oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti, kde žalovanej oznámil, že banka vyhlásila mimoriadnu splatnosť ku dňu 11.05.2016 a pohľadávka zo zmluvy je vo výške 112.676,76 eur, a to z dôvodu porušenia bodu 8.1 Produktových obchodných podmienok. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti žalovaná neprevzala a túto prevzal otec žalovanej.

3. Žalovaná porušila svoje zmluvné povinnosti splácať úver riadne a včas. Pohľadávka z úverovej zmluvy bola postúpená v zmysle ust. § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom k postúpeniu pohľadávky došlo medzi bankou - právnym predchodca žalobcu a nebankovým subjektom (žalobca).

4. V zmysle ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách môže byť spôsobilým predmetom postúpenia len splatná pohľadávka alebo jej časť za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Ide o zákonné predpoklady pre platné postúpenie pohľadávky banky a musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Vzhľadom na to, že v konaní žalobca nepreukázal splnenie zákonných podmienok pre platné postúpenie pohľadávky banky v zmysle ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, postúpenie pohľadávky uplatnenej žalobcom je potrebné považovať

za neplatné v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka a žalobca preto nie je aktívne legitimovaný na podanie žaloby.

5. Ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách neupravuje len administratívne povinnosti banky pri ochrane bankového tajomstva, ale stanovuje aj podmienky platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky bankou, pričom ide o právnu úpravu *lex specialis* vo vzťahu k všeobecným ustanoveniam Občianskeho zákonníka o postúpení pohľadávky podľa § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka. Tomu nasvedčuje jednak znenie ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách, ako aj jeho zaradenie do časti Zákona o bankách, ktorej nadpis znie: „Ochrana klientov a bankové tajomstvo“. Účelom tohto ustanovenia nie je len ochrana bankového tajomstva, ale aj ochrana klientov banky. Citované ustanovenie stanovuje podmienky, za ktorých môže banka aj bez súhlasu klienta postúpiť svoju pohľadávku na inú osobu, čo výkladom a *contrario* znamená, že ak podmienky uvedené v tomto ustanovení splnené nie sú, banka postúpiť pohľadávku bez súhlasu klienta nemôže. Postúpenie pohľadávky bankou bez splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách je potrebné považovať za konanie v rozpore so zákonom a takýto úkon je absolútne neplatný podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka, pričom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu súd prihliada *ex offio*.

6. Postup právneho predchodcu žalobcu - banky pred postúpením pohľadávky nebol v súlade s ustanovením § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Keďže žalobca nepreukázal splnenie zákonom stanovených podmienok pre platné postúpenie pohľadávky podľa ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, zmluva o postúpení pohľadávky, ktorou mal žalobca pohľadávku proti žalovanej nadobudnúť, je pre rozpor so zákonom neplatná a žalobca tak nemá aktívnu vecnú legitímáciu na vymáhanie žalovanej pohľadávky.

7. Právny predchodca žalobcu síce vyzval žalovanú na uhradenie sumy a taktiež oznámil žalovanej mimoriadnu splatnosť úveru, avšak zásielky tieto listiny obsahujúce, žalovanej doručené neboli, čo znamená, že žalovaná o vyhlásení mimoriadnej splatnosti, resp. výzve ani nebola oboznámená. Okrem toho žiadna klauzula zmluvy o úvere neobsahuje ustanovenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. To znamená, že ak by žalobca chcel vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, tak by tak mohol urobiť len so súhlasom klienta, ako to ustanovuje Zákon o bankách, čo v uvedenom prípade splnené nebolo. V prihladnutím na uvedené súd prvej inštancie žalobu zamietol.

8. Výrok o trovách odôvodnil ust. § 255 ods. 1 C.s.p. a § 262 ods. 1 a ods. 2 C.s.p.

9. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žalobe žalobcu bolo vyhovené. Ako dôvod uviedol, že žalobca preukázal, že na adresu žalovanej boli odoslané výzva, aj oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti. Žalovaná v konaní netvrdila, ani nepreukázala, aby sa v mieste trvalého pobytu nezdržovala. Tvrdila len, že výzvu prevzala mama a oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti otec, čo vyplýva aj z doručeníek. Režim doručovania hmotnoprávných úkonov sa spravuje ust. § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde (tzv. teória dôjdenia). Tým sa rozumie okamih, keď tento prejav vstúpil do sféry ovládanej adresátom, do dispozičnej sféry adresáta, do sféry jeho vplyvu. Pri hmotnoprávných úkonoch sa nevyžaduje skutočné doručenie a prevzatie písomnosti zachytávajúcej právny úkon. To znamená, že nie je rozhodujúce, kedy sa adresát s obsahom oboznámil, pretože prejav vôle začal pôsobiť skôr, už okamihom dôjdenia do jeho dispozičnej sféry.

10. Žalovaná netvrdila, ani nepreukazovala, že by objektívne nemala možnosť sa s obsahom zásielok oboznámiť, napr. že bola pol roka v O.. Súdna prax, aj doktrína uplatňuje teóriu dôjdenia zásielky, nie skutočného oboznámenia sa. Na perfektné doručenie preto postačuje, ak sa vhodí zásielka do poštovej schránky adresáta, ak sa odovzdá členovi jeho domácnosti a podobne. Poštový doručovateľ riadne doručil zásielku na adresu adresáta. Adresát zodpovedá za to, kto na jeho adrese preberá zásielky. Ak nechce, aby niekto za neho preberal zásielky, nech si svoju domácnosť takto inštruuje a v takomto prípade poštový doručovateľ vhodí zásielku do poštovej schránky, ak nenájde adresáta doma, alebo nechá žltý lístok. Za fungovanie domácnosti nemôže niesť zodpovednosť doručovateľ, ani veriteľ.

11. Žalovaná v zmluve v článku III. bod 2 vyhlásila, že sa oboznámila so všetkými jej súčasťami, zaviazala sa ich dodržiavať a s nimi súhlasila. Súčasťami zmluvy boli Všeobecné obchodné podmienky účinné od

01.08.2002, nahradené novými Všeobecnými obchodnými podmienkami s účinnosťou od 01.01.2015, úverové podmienky / obchodné podmienky banky pre poskytovanie úverov a povolených prečerpaní privátnym klientom a mikropodnikateľom účinné od 01.07.2007 nahradené produktovými obchodnými podmienkami pre hypotekárne a splátkové úvery Slovenskej sporiteľne, a.s., odo dňa 01.01.2015, Sadzobník a podmienky určené zverejnením, za ktorý sa bankový produkt v zmysle zmluvy poskytol. Žalovaná vlastnoručným podpisom zmluvy potvrdila, že sa so všetkou príslušnou dokumentáciou oboznámila, súhlasila s ňou a zaviazala sa ju dodržiavať.

12. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie nie je opodstatnené.

13. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

14. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku je potrebné poukázať na to, že možnosť predčasného zosplatnenia úveru je právne upravená v ust. § 565 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

15. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka teda umožňuje veriteľovi uplatňovať si voči dlžníkovi celú pohľadávku, resp. jej nezaplatený zvyšok, ak dlžník nedodržel dohodu o včasnom plnení dohodnutých splátok. Ak veriteľ takto dohodnuté právo nepoužije najneskoršie do zročnosti najbližšie nasledujúcej splátky, pokračuje sa v plnení v splátkach. Veriteľ však svoje právo môže využiť po opätovnom porušení povinnosti dlžníkom. Strata výhody splátok teda nenastáva priamo zo zákona.

16. V prípade, ak veriteľ svoje oprávnenie vyplývajúce z ust. § 565 Občianskeho zákonníka využije, vyhlásenie predčasnej splatnosti má významné právne následky. Ust. § 565 Občianskeho zákonníka je zaradené do 8. časti hlavy I., oddielu 6 tohto právneho predpisu upravujúceho zánik záväzkov. Využitie oprávnenia daného veriteľovi ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka má za následok zánik povinnosti dlžníka splácať poskytnutý úver v dohodnutých splátkach a vznik oprávnenia veriteľa požadovať uhradenie celého zostatku dlhu. Ide o tak významný zásah do pôvodného záväzkového vzťahu, ktorý nemožno upraviť iba odkazom na Všeobecné obchodné podmienky.

17. Všeobecné obchodné podmienky by najmä v spotrebiteľských právnych vzťahoch mali mať charakter informatívny a vysvetľujúci, prípadne dopĺňací a nemali by sa do nich netransparentne vkladať dojednania majúce zásadný vplyv na charakter pôvodného zmluvného vzťahu a jeho trvanie.

18. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru opierajúce sa iba o Všeobecné obchodné podmienky pripravené jednostranne právnym predchodcom žalobcu pre veľký počet spotrebiteľov, nemožno považovať za dojednanie vyplývajúce z ust. § 565 Občianskeho zákonníka. Ak právny predchodca žalobcu chcel využiť oprávnenie vyplývajúce z ust. § 565 Občianskeho zákonníka, mal sa na tom dohodnúť so žalovanou priamo v zmluve o splátkovom úvere zo dňa 20.10.2011 a nie toto dojednanie skryť do obsahových Všeobecných obchodných podmienok, ktoré dokonca ani zmluvnými stranami podpísané nie sú.

19. Okrem toho Krajský súd v Prešove už vo svojom zrušujúcom uznesení zo dňa 30.01.2020 č.k. 7Co 98/2019-151 zdôraznil, že plnenie v splátkach, vrátane podmienky, že nedodržaním splatnosti jednotlivých splátok nastáva splatnosť celej pohľadávky, má byť dojednané priamo v zmluve, a preto nepostačuje len odkaz na veriteľom vopred jednostranne pripravené a dlžníkom nepodpísané obchodné podmienky poskytnutia úveru. Bez takejto dohody obsahnutej priamo v zmluve, veriteľ právo vyplývajúce z ust. § 565 Občianskeho zákonníka nemá.

20. Prvoinštančný súd riadiac sa týmto záväzným právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 C.s.p.) opätovne vo veci rozhodol a po zistení, že zmluva o splátkovom úvere takúto dohodu neobsahuje, správne postupoval ak žalobu zamietol.

21. Odvolací súd preto postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.

22. O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. a úspešnej žalovanej náhradu trov nepriznal, nakoľko tejto strane takéto trovy nevznikli.

23. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).